

OPEN ACCESS

โดย จิรวัดน์ พรหมพร

HEAD OF ACADEMIC E-RESOURCES SUPPORT

BOOK PROMOTION & SERVICE CO., LTD.

E-MAIL : [JIRAWAT@BOOK.CO.TH](mailto:jirawat@book.co.th)

นิยามของ OPEN ACCESS

- สามารถเข้าถึงบทความทางออนไลน์ได้โดยเสรี และ ไม่มีค่าใช้จ่าย
- ขอบเขตสิทธิ์ในการจัดเก็บบทความ หรือ การใช้เนื้อหา มีข้อจำกัดน้อย หรืออาจไม่มีเลย
- ไม่มีการกำหนดขอบเขต หรือ จำกัดสิทธิ์ จากสำนักพิมพ์ ในการนำบทความไปใช้ต่อ ซึ่งเป็นประโยชน์กับ
 - ผู้เขียน (**Author**) สามารถจัดเก็บ หรือ เผยแพร่บทความให้ดาวน์โหลด หรือ เข้าดูเนื้อหาทางออนไลน์ในบทความรูปแบบเดียวกับที่ลงตีพิมพ์ในวารสาร
 - ผู้อ่าน (**Reader**) สามารถเข้าถึงบทความทางออนไลน์ได้โดยเสรี ซึ่งเป็นประโยชน์ใช้เป็นแหล่ง ในการสืบค้นข้อมูลเพื่อใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการศึกษาวิจัยต่อยอดทางวิชาการในสาขาของตัวเองต่อไป
 - ผู้ให้ทุนวิจัย (**Funder**) มุ่งหวังให้ผลงานวิชาการที่ให้การสนับสนุน เข้าถึงโดยง่าย และ มีการนำผลงานวิจัยนั้นไปใช้อย่างกว้างขวางเพื่อเป็นประโยชน์ต่อสังคมโดยรวม

เส้นทางสู่ OPEN ACCESS

- **Gold Open access**

- บทความเวอร์ชันเดียวกันกับของวารสาร (**Final Version**) สามารถเข้าถึง ดาวน์โฮลด์ และ นำไปใช้ต่อ (**reuse**) อย่างเสรีไม่จำกัดสิทธิ์ ระยะเวลา และ ไม่มีค่าใช้จ่าย
- สิทธิ์ของบทความ ยังคงเป็นของผู้เขียน (**Author**) ในการจัดเก็บหรือมีอิสระในการเผยแพร่
- สามารถเลือกตีพิมพ์บทความได้ที่ วารสารประเภท **Open Access** วารสารประเภท **Hybrid**

- **Green Open Access**

- สามารถเข้าถึง ดาวน์โฮลด์ หรือ จัดเก็บบทความ ได้เฉพาะเวอร์ชันที่วารสารหรือสำนักพิมพ์กำหนด เช่น **Pre-Print** หรือ **Post Print Version** ซึ่งไม่ใช่เวอร์ชันเดียวกันกับที่ลงพิมพ์อยู่ในวารสาร (**Final Version**) สามารถตรวจสอบได้จาก www.sherpa.ac.uk/romeo
- เข้าถึงได้โดยเสรี และ ไม่มีค่าใช้จ่าย เฉพาะบทความเวอร์ชันที่สำนักพิมพ์ หรือ ผู้ให้ทุนวิจัยกำหนด
- ลิขสิทธิ์ของบทความเป็นของวารสาร หรือ สำนักพิมพ์

รูปแบบวารสาร

- **Open Access Journal**

- สามารถเข้าถึงบทความออนไลน์เวอร์ชันเดียวกับวารสาร (**Final Version**) โดยเสรี และไม่มีค่าใช้จ่าย
- ผู้เขียนมีค่าใช้จ่ายในการตีพิมพ์บทความ (**Article Processing Charge**)
- ไม่มีการกำหนด หรือ สิทธิ ในการใช้บทความ

- **Subscription Journal**

- การเข้าถึงบทความต้องมีค่าใช้จ่ายจากการบอกรับสมาชิกรายปี หรือ จ่ายค่าดาวน์โหลดเฉพาะบทความที่ต้องการ
- ผู้เขียนไม่ต้องไม่มีค่าใช้จ่ายในการตีพิมพ์บทความ
- วารสาร หรือ สำนักพิมพ์ เป็นเจ้าของสิทธิในบทความ
- มีการกำหนด หรือ ขอบเขต การนำบทความไปใช้

รูปแบบวารสาร

- **Hybrid Journal**
 - เป็นวารสารประเภท **Subscription Journal** แต่มีทางเลือก (**option**) ให้ผู้เขียนเลือก ใหบทความของตัวเองเป็น **Open Access**
 - ผู้เขียนมีค่าใช้จ่ายในการตีพิมพ์บทความ (**Article Processing Charge**)

มีความแตกต่าง ระหว่าง OPEN ACCESS กับ SUBSCRIPTION JOURNAL เรื่องคุณภาพหรือไม่

- ไม่มีความแตกต่างกัน ทั้งการใช้การคัดกรองบทความก่อนการตีพิมพ์โดยผู้ทรงคุณวุฒิในสาขา (peer review process) กำหนดเวลาในการตีพิมพ์ (Issue per year)
- Open Access Journal มีค่าดัชนีชี้วัดคุณภาพวารสารที่สำคัญ อย่าง Impact Factor เช่นเดียวกับ Subscription Journal
- Open Access Journal ได้รับการประเมินตามเกณฑ์ในเรื่องคุณภาพ และ index ในฐานข้อมูลวารสารที่ถูกใช้บ่อยในทางวิชาการ (Citation Database) เช่น Web of Science, Scopus เป็นต้น

การตรวจวารสาร OPEN ACCESS เข้าข่าย เป็น PREDATORY JOURNAL

- คุณรู้จักคุ้นเคยวารสารนั้นหรือไม่ เช่น คุณ หรือ เพื่อนๆ เคยอ่าน หรือ ใช้บทความจากวารสารหรือไม่ และอยู่ในสาขาของคุณเองหรือไม่
- คุณสามารถเห็นชื่อผู้เขียน (author) ได้ง่ายจากบทความในวารสารนี้หรือไม่ หรือ สามารถติดต่ออีเมลผู้เขียนทางอีเมลได้หรือไม่ และ ที่ติดตั้งสำนักงานของวารสารชัดเจนหรือไม่
- วารสารนั้นมีอยู่ (Indexing) ในฐานข้อมูลที่คุณใช้สืบค้นงานวิจัยอยู่ประจำหรือไม่
- วารสารนั้นเป็นสมาชิก และ ได้ตามเกณฑ์มาตรฐานจริยธรรมขององค์กรที่กำกับดูแลเรื่องนี้หรือไม่ เช่น COPE (Committee On Publication Ethics) <https://publicationethics.org> , The Directory of Open Access Journals (DOAJ) <https://doaj.org/> , Open Access Scholarly Publishers Association (<https://oaspa.org>) และ World Association of Medical Editors
- คุณรู้จักบรรณาธิการ บอร์ดบรรณาธิการ หรือ ผู้เขียน (author) ที่คุณเคยอ่านงานเขามา ก่อนหรือไม่
- นโยบายเรื่องกระบวนการคัดกรองทางวิชาการหรือ Peer review มีความชัดเจนชัดเจน
- ค่าใช้จ่ายต่าง ๆ เช่น ค่าตีพิมพ์ (Article Processing Charge) ระบุไว้ชัดเจนบนเว็บไซต์

FUNDING SOURCE

- Open Science <https://openscience.com/tag/funding/>
- Funding for Open Access articles <https://www.springernature.com/gp/open-research/funding/articles>

REFERENCES

- Springer. (2019). Open Access. Retrieved from <https://www.springer.com/gp/authors-editors/authorandreviewertutorials/open-access>